

FOREDRAG: DÅRLIG RÅD (15 MINUTTER)

Inngangsmusikk: "Royals" av Lorde.

<https://www.youtube.com/watch?v=nlcIKh6sBtc>. Husk norsk teksting.

Til dette temaet anbefaler vi å ta utgangspunkt i rapporten "Pengeproffene" fra Forandringsfabrikken (2011). Rapporten inneholder utsagn fra barn og unge selv, om hva dårlig råd fører til. Ungdommene kommer også med råd om tiltak og løsninger som vil kunne hjelpe.

Rapporten kan vises frem som ferdig powerpoint, eller leses opp med ulike stemmer. Den kan danne utgangspunkt for gruppearbeid. Gruppene kan lage dialoger og fremføre for klassen.

Du kan bestille rapporten "Pengeproffene" her:

<https://www.forandringsfabrikken.no/article/magasin-pengeproffene>

Ferdig powerpoint er bygget opp slik:

Bilde 1. Fortell om Eminem. Han har skrevet mange sanger om å vokse opp i fattigdom. Foreldrene slet med psykisk helse og rus. Det kunne ikke han noe for. Han måtte finne en måte å leve med det på – overleve på. For ham ble det musikken. Hans åpenhet har hjulpet mange, som kjenner seg mindre alene.

Bilder 2 – 24: På slide nummer to starter avspillingen av sangen «Cleanin' out the closet» av Eminem. Samtidig vises utsagn fra rapporten «Tanker om å ha dårlig råd».

Bilde 25. «Dere kan ikke noe for hva slags økonomi foreldrene deres har. Eminem hadde lite penger i oppveksten, men han kunne ikke noe for foreldrenes problemer. Han måtte bare finne en måte å leve med dem på.

Å ha dårlig råd gjelder mange flere enn vi tror. Vi må snakke om at det er vanlig å ha dårlig råd i perioder. Det er vanlig at vaskemaskinen går i stykker samtidig som bilen må på verksted. At bedriften må spare penger så pappa mister jobben og blir arbeidsledig en stund. Eller at man blir syk og ikke kan jobbe så mye som før. Da kan man få dårligere råd. Livet går opp og ned. De fleste må spare, må bruke penger klokt, må planlegge og kan ikke kjøpe alt mulig.»

Bilde 26. Norsk skole skal være gratis. Det står i loven og kalles gratisprinsippet. Men det å høre med i fellesskapet er ikke alltid gratis. Det er ganske dyrt å drive med idrett. Det er ganske dyrt å gå i bursdager og arrangere fester. Må det være

slik? Tenk deg en familie som har fire barn, hvor alle skal gå i bursdager til alle i klassen. Hvor mye penger blir det til sammen i bursdagsgaver i løpet av et år? Det å gå på en fest burde ikke koste penger – egentlig. Hva om vi heller samlet inn til noe felles?

Bilde 27. Å bruke mindre penger på materielle ting, og bli flinkere til å gjenbruke, er bra for miljøet. De fleste synes det er smart å handle brukt på Finn. Vi kan selge ting vi ikke trenger, og kjøpe utstyr, klær og møbler. Det er praktisk og miljøvennlig. Vi kan låne sportsutstyr, mange kommuner har Utlånssentraler. Det er jo dumt å bruke mange tusen kroner på ski når vi går på ski bare en eller to ganger i året.

Bilde 28. Å ha det gøy behøver ikke å koste noe. I løpet av Robust Ungdom dette året har dere lært minst 15 nye leker. Disse lekene kan dere ta med dere over alt hvor dere er, og bruke til å skape trivsel og fellesskap. Den som kan en fin lek, kan alltid hjelpe folk til å ha det bra sammen, helt gratis.

AVSLUTNING

Bilde 30. Ekstra foredrag til engelsktimen

Bilde 31. En kort film om gutter med dyre, like jakker. Er skoleuniform bedre?

Bilde 32 – 35: Her begynner en engelsk tegneserie om sjanse-ulikhet i livet. Fin som samtalestarter.

